

Pražská deklarace

Nový evropský přístup k bezpečnějšímu Internetu pro děti

Ministerská konference **“Bezpečnější internet pro děti – společný boj proti nelegálnímu obsahu a škodlivému chování on-line”**

20. duben 2009

My, ministři a představitelé vlád členských zemí EU a Norska, odpovědní za bezpečnější užívání Internetu dětmi a za oblast komunikačních technologií, jsme se společně se zástupci Evropské komise sešli dne 20. dubna 2009 v Praze, hlavním městě České republiky, na konferenci konané v rámci českého předsednictví v radě EU na téma „Nový evropský přístup k bezpečnějšímu Internetu pro děti“ a shodli se na následující deklaraci:

My, představitelé Švýcarska, jsme se společně se svými mezinárodními partnery sešli dne 20. dubna 2009 v Praze, hlavním městě České republiky, na konferenci konané v rámci Českého předsednictví v radě EU na téma „Nový evropský přístup k bezpečnějšímu Internetu pro děti“ a shodli se na následující deklaraci:

I. Jsme si vědomi,

1. že rychlý rozvoj Internetu a jiných komunikačních technologií podnítil vznik nového ekonomického sektoru, s novými toky informací, produktů a služeb přesahující vnitřní a vnější hranice EU;
2. že Internet a mobilní telefony umožňující dětem a mladým lidem využívat přístup k různému obsahu a volit mezi stále se zvyšující škálou nových a inovativních komunikačních služeb;
3. že Internet a mobilní telefony se staly součástí každodenního života dětí a mladých lidí, kteří je využívají pro výměnu veřejně přístupného obsahu a kreativním vytvářením a sdílením vlastního obsahu - ať už textu, obrázků nebo videí - pro kulturní a technické porozumění, zábavu a pro učení se jak doma, tak v prostředí školy;
4. že ačkoliv děti a mladí lidé jsou často zkušenými uživateli online technologií a jsou si vědomi jak rizik, tak způsobů, jak se s nimi vypořádat, ne všichni jsou zralí ve smyslu schopnosti vyhodnotit situace, se kterými se setkávají, a jejich možné důsledky. Zároveň se zřídka dělí o své zkušenosti s rodiči nebo vychovateli a obracejí s k nim o pomoc pouze jako k poslednímu útočišti. Rovněž existuje mezera mezi zvyšující se přítomností hrozeb na Internetu a jejich uvědoměním si jak na straně dětí, tak rodičů. Je proto nezbytná lepší informovanost dětí i rodičů, která jim umožní, aby proti rizikům mohli přijímat opatření;

5. že v zájmu podpory občanů k využívání příležitostí a pozitivních přínosů nabízených Internetem a jinými komunikačními technologiemi jsou nezbytná opatření zvyšující jejich bezpečné užití;
6. že Internet se stal jedním z hlavních distribučních kanálů pro materiály zobrazující sexuální zneužívání dětí;
7. že přístup k Internetu a jeho rozšíření a anonymita, stejně jako technický pokrok, například vysokorychlostní připojení a digitální kamery, usnadňují osobám se sexuálním zájmem o děti vyrábět a vnášet do systému materiály o sexuálním zneužívání dětí, stahovat soubory nebo přístup, prohlížet si je a sdílet online;
8. že vystavení škodlivému obsahu, jako například pornografickému materiálu a extrémně násilnému obsahu, na Internetu a v mobilním telefonu může děti ohrozit. Je rovněž mimořádně zničující být na Internetu vystaven jako oběť sexuálního zneužívání a násilí, neboť pokaždé, když jsou obrázky nebo videa sexuálního zneužívání či násilí znovu stahována, k čemuž může opakovaně docházet, je oběť znovu viktimizována;
9. že kyberšikana je krutou formou škodlivého chování, které může být obzvláště stresující pro dětskou oběť;
10. že lákání dítěte, tzv. grooming, může dítě závažně hluboce zasáhnout, i když kontakt ustane před tím, než dojde ke zneužití;
11. že identifikace, zjištění místa pobytu a poskytnutí bezpečí pro všechny oběti sexuálního zneužívání a vykořisťování páchaného prostřednictvím moderních technologií vyžaduje maximální pozornost při všech snahách o řešení této obsáhlé a komplexní otázky;
12. že bezpečnější využívání Internetu je otázka, jež se prolíná mnoha aspekty politiky a zahrnuje práci řady mezinárodních organizací;
13. že je sdílenou odpovědností politiků, orgánů prosazujících právo, soukromého sektoru a občanské společnosti učinit online prostředí bezpečnějším; že mezinárodní rozměr spolupráce mezi orgány prosazujícími právo a ostatními aktéry představuje jeden z jejich nejdůležitějších prvků;

14. že mladí lidé mohou sami přispět ke své bezpečnosti a bezpečnosti ostatních dětí online tím, že se zúčastní diskusí a poskytnou rady politikům, rodičům a učitelům;
15. že existuje potřeba rozšířit a aktualizovat znalosti o tom, jak děti využívají nová média i o rizicích, s nimiž se mohou setkat, a rovněž vyhodnotit efektivitu řešení, která jsou realizována ke zlepšení bezpečnosti dětí;
16. že prostřednictvím programů zaměřených na bezpečnější Internet vytvořených Evropskou komisí může EU po právu prohlásit, že je světovým lídrem v této oblasti a že na tomto poli zahájila několik úspěšných aktivit. Jedná se především o Evropskou síť horkých linek (oznamovací místa, kam může veřejnost oznamovat nelegální obsah), Evropskou síť pro zvýšení povědomí a jí koordinované každoroční „Dny bezpečnějšího Internetu“, informace pro rodiče prostřednictvím nezávislého testování účinnosti filtrovacího softwaru a podporu samoregulačních iniciativ soukromého sektoru při hodnocení obsahu a mobilních telefonů;
17. že s novým programem Safer Internet 2009 – 2013 může Evropská unie významně přispět k výchově dětí k zacházení s Internetem a k jejich bezpečnosti, a to jak na vnitrostátní, tak na mezinárodní úrovni;
18. že program Safer Internet plus podporuje společný projekt orgánů členských států činných v trestním řízení (CIRCAMP), který zasahuje proti distribuci materiálů o sexuálním zneužívání dětí a pomáhá vyšetřovat skupiny pachatelů této činnosti;
19. že spolupráce orgánů činných v trestním řízení a partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem v boji proti kriminalitě včetně sexuálního zneužívání a kriminalitě související s Internetem je rovněž podporována programem Prevence a boj proti organizovanému zločinu Evropské komise;
20. že zkušenosti v řadě členských států ze spolupráce mezi veřejnými orgány a poskytovateli internetových služeb při blokování přístupu k webovým stránkám obsahujícím materiály k sexuálnímu zneužívání dětí ukazují, že taková spolupráce může být jedním z velmi cenných prvků boje proti sexuálnímu zneužívání a vykořisťování;

21. že Europol hraje významnou roli při podpoře úsilí členských států při prevenci a potírání aktivit zločineckých sítí zabývajících se výrobou, prodejem nebo distribucí materiálů spojených se sexuálním zneužíváním dětí a podobnými formami trestné činnosti, jak je například sexuální vykořisťování dětí;
22. že Eurojust, v reakci na mezinárodní znepokojení a zájem o posílení boje proti tomuto typu trestné činnosti, zahájil na tomto poli již řadu aktivit;
23. že jedinečné postavení Interpolu v mezinárodním společenství orgánů činných v trestním řízení a jeho zdroje, jako například Fotografická databáze Interpolu ke zneužívání dětí (ICAID) a Interpol Green Notices, mu umožňují významnou roli v účinném potírání tohoto typu trestné činnosti na mezinárodní úrovni. Další rozvoj těchto nástrojů sdílením informací se zainteresovanými subjekty v členských zemích a s veřejností (pátrání po hledaných osobách) povedou ke konkrétním výsledkům při prevenci a prosazování práva.

II. Víáme,

1. že rozsah programu Safer Internet, který má podporovat bezpečnější využití Internetu a jiných komunikačních technologií, byl rozšířen o potírání nelegálního a škodlivého chování, jako je grooming a kyberšikana;
2. návrh Evropské komise na novelizaci Rámcového rozhodnutí Rady č. 2004/68/JVV¹, a to zejména jeho ustanovení zaměřených na posílení úsilí o potírání online materiálů k sexuálnímu zneužívání dětí a groomingu;
3. Závěry Rady ke zřízení národních varovných platforem pro oznamování porušování práva na Internetu, včetně materiálů k sexuálnímu zneužívání dětí, a k posílení spolupráce, výměny informací a zkušeností při potírání nelegálního obsahu a škodlivého chování online na mezinárodní úrovni. Tato iniciativa je rovněž součástí dohodnuté pracovní strategie a praktických opatření proti počítačové kriminalitě přijatých Radou ve dnech 27. – 28. listopadu 2008;
4. iniciativu Evropské komise na zřízení Evropské finanční koalice proti materiálům ke komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí, jejímž cílem je sblížit všechny zainteresované subjekty, které se podílejí na potírání komerční distribuce obsahu se sexuálním zneužíváním dětí na Internetu, a to za účelem boje proti komerčnímu sexuálnímu vykořisťování dětí prostřednictvím výroby, distribuce a prodeje materiálů k sexuálnímu zneužívání dětí na Internetu;

¹ *Rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/JVV z 22. prosince 2003 o boji proti sexuálnímu zneužívání dětí a dětské pornografii, Ov. 13, 20.1.2004, st. 44*

III. Zavazujeme se,

1. že politicky a finančně podpoříme implementaci programu Safer Internet 2009 – 2013 na národní úrovni a že budeme pracovat tak, abychom podpořili bezpečné a odpovědné využívání Internetu a zajistili bezpečnost dětí proti materiálům vedoucím k sexuálnímu zneužívání dětí v různých formách;
2. že zajistíme, aby si Evropská unie uchovala vedoucí roli v boji proti online materiálům k sexuálnímu zneužívání dětí a aby rozvíjela spolupráci se třetími státy;
3. že budeme šířit veřejné povědomí a zmírníme generační propast, a to především koordinováním a podporou akcí ke zvýšení povědomí dětí, jejich rodičů, vychovatelů a učitelů, a že budeme přispívat k výměně informací a osvědčené praxe na evropské úrovni;
4. že budeme podporovat zapojení mladých lidí do diskusí týkajících se online bezpečnosti dětí;
5. že zajistíme použití těch nejefektivnějších forem činnosti k potírání nelegálního obsahu a zamezení duplikování aktivit zainteresovaných subjektů;
6. že zajistíme spolupráci mezi veřejnými orgány a soukromým sektorem, zejména poskytovateli internetových služeb, za účelem zjišťování možností, jak odstraňovat materiály k sexuálnímu zneužívání dětí z Internetu přímo u zdroje, a pokud to nebude možné, identifikovat a blokovat, narušovat nebo ztěžovat přístup ze zemí EU k webovým stránkám obsahujícím materiály k sexuálnímu zneužívání dětí;
7. že ve spolupráci s poskytovateli internetových služeb a orgány činnými v trestním řízení prozkoumáme možnosti nastavení mechanismů odhalování a identifikace distribuce materiálů ke zneužívání dětí mezi korespondujícími sítěmi a zavádění opatření pro oznamování takových zjištění orgánům činným v trestním řízení za účelem vyšetřování;
8. že poskytneme politické vedení na národní, evropské a mezinárodní úrovni ke snížení nelegálního obsahu a k potírání škodlivého chování online. Dále posílíme na národní úrovni spolupráci mezi orgány činnými v trestním řízení a občanskými horkými linkami, nevládními organizacemi, soudními orgány a ostatními veřejnými a

soukromými zainteresovanými subjekty;

9. že budeme prohlubovat holistický přístup k potírání zneužívání dětí na Internetu a budeme jednotlivé státy nabádat k výměně informací a trendů vztahujících se k počítačové kriminalitě, koordinovat společné operace zemí a usnadňovat přeshraniční vyšetřování. Rovněž zintenzivíme přeshraniční spolupráci tím, že budeme podporovat zřízení Evropské platformy varovných systémů, a tím, že budeme brát zřetel na Úmluvu Rady Evropy o počítačové kriminalitě a Úmluvu Rady Evropy o ochraně dětí před sexuálním zneužíváním. V neposlední řadě usnadníme výměnu informací mezi orgány činnými v trestním řízení na evropské a mezinárodní úrovni;
10. že budeme rozvíjet bezpečnější online prostředí tím, že budeme podněcovat a oceňovat samoregulační iniciativy soukromého sektoru a podporovat iniciativy vedoucí k rodičovské kontrole, jakož i pozitivní obsah pro děti;
11. že budeme podporovat dětské oběti internetové kriminality;
12. že budeme podporovat rozvoj poznatků o užívání Internetu a nových technologií dětmi, o jejich rizicích a možných řešeních.

IV. Žádáme Evropskou komisi,

1. aby implementovala program Safer Internet 2009 – 2013. Na základě výsledků a analýzy dopadu tohoto programu a s přihlédnutím k technickému a společenskému pokroku ji rovněž žádáme, aby pokračovala v těchto aktivitách i po roce 2013 tak, aby byla zajištěna vedoucí role EU v této oblasti;
2. aby prohlubovala výměnu osvědčené praxe v oblasti Safer Internetu jak na evropské, tak i na mezinárodní úrovni;
3. aby vedla představitele soukromého sektoru a občanské společnosti, jakož i orgány činné v trestním řízení a soudní orgány, k výměně osvědčené praxe a usnadnění spolupráce;
4. aby na evropské úrovni dále podporovala dialog se soukromým sektorem, zejména s poskytovateli internetových služeb, a podporovala jej v přijímání samoregulačních opatření v souladu se stávajícími instrumenty, jako jsou Evropský rámec pro bezpečnější používání mobilu mladistvými a dětmi ze dne 6. února 2007 a Bezpečnější princip sociálního networkingu pro EU ze dne 10. února 2009.

V. Vyzýváme

1. členské státy, aby usnadnily spolupráci a výměnu informací mezi orgány činnými v trestním řízení;
 2. představitele občanské společnosti, zejména rodičovské nevládní organizace a nevládní organizace zaměřené na péči o děti, aby pomáhaly při nacházení nejlepších bezpečnostních řešení, definování strategií šíření povědomí a rozvíjení bezpečnějšího online prostředí;
 3. soukromý sektor, zejména poskytovatele internetových služeb, mobilní operátory, dodavatele obsahu, sociální portály a softwarové společnosti aby přispívaly k posílení ochrany nezletilých používajících Internet a k boji proti sexuálnímu zneužívání a vykořisťování, zejména pokud jde o materiály k sexuálnímu zneužívání, a to cestou samoregulace, vývoje bezpečnostních nástrojů, zvyšování povědomí a spolupráce s občanskou společností, vládami a orgány činnými v trestním řízení.
-